

SAMEN AAN DE SLAG VOOR DUURZAME GROEI

Coalitieakkoord 2018-2022

Stad met een hart

D66

**GROEN
LINKS**

**Christen
Unie**

Inhoud

• Inleiding	3
• Visie en ambitie	4
• Duurzaamheid	6
• Wonen, bouwen en gebiedsontwikkeling	9
• Naar een schonere bereikbaarheid (mobiliteit)	13
• Voorzieningenniveau	15
• Sociaal Domein	20
• Onderwijs, economie en werkgelegenheid	24
• Veiligheid	26
• Organisatie & bedrijfsvoering	27
• Financiën	29
• Portefeuilles	37

‘Verduurzaming, in combinatie met de groei van de stad, zien wij als onze grootste opgave.’

COALITIEAKKOORD | JUNI 2018

NA VASTSTELLING IN GEMEENTERAAD OP 19 JUNI 2018 EN CONSTITUEREND BERAAD COLLEGE OP 20 JUNI 2018

OPMAAK: CONCREET GEEFT VORM

Inleiding

Beste Amersfoorters,

Met plezier presenteren wij u het coalitieakkoord *'Samen aan de slag voor duurzame groei'*. Dit akkoord vormt de basis voor het bestuur van de stad voor de komende jaren en is de opdracht aan het nieuwe college van B&W. In het coalitieakkoord hebben wij - vanuit de visie die wij delen op de stad en de ontwikkelingen die wij signaleren - ambities geformuleerd voor de toekomst; een horizon die verder reikt dan alleen deze raadsperiode. Om dat toekomstbeeld werkelijkheid te maken zetten we in deze periode concrete stappen. Met dit akkoord maken wij afspraken over de doelen die wij in deze periode willen realiseren en hoe wij die willen betalen.

Verduurzaming, in combinatie met de groei van de stad, zien wij als onze grootste opgave en wij gaan deze voortvarend oppakken. D66, VVD, GroenLinks en ChristenUnie kiezen voor ambitie, stabiliteit en uitvoeringskracht. Om de groei waar de stad voor staat, gericht te sturen en als stad aan te kunnen, is ambitie nodig. Dit geldt voor zowel duurzaamheid en wonen als voor de keuzes voor voorzieningen zoals toegankelijke zorg, sport, cultuur, openbaar groen en bereikbaarheid. Deze moeten blijven passen bij de behoeften en omvang van onze stad. Wij staan voor gedurfde keuzes die het mogelijk maken dat onze stad ook voor de volgende generatie een prettige leefstad is. Keuzes die wij nu maken, om straks niet achter de feiten aan te lopen, met een stabiel bestuur dat eenmaal genomen besluiten met daadkracht tot uitvoering brengt.

Vanuit verschillende opvattingen over de samenleving zijn onze vier partijen gekomen tot een gedeelde visie op het Amersfoort waaraan wij willen werken en overeenstemming over de wijze waarop wij dat willen doen.

Tyas Bijlholt
Fractievoorzitter

D66

Maarten Flikkema
Fractievoorzitter

Dillian Hos
Fractievoorzitter

**GROEN
LINKS**

Simone Kennedy
Fractievoorzitter

**Christen
Unie**

Visie en ambities

Onze stad groeit. Met de huidige prognoses groeit de stad door naar ruim 180.000 inwoners in 2040. Amersfoort heeft een gunstige economische positie die verder versterkt kan worden. Verschillende factoren maken dat Amersfoort een aantrekkelijke stad is en blijft om te wonen en voor bedrijven om zich hier te vestigen. De groene omgeving waarin Amersfoort ligt en het goede voorzieningenniveau, maken dat mensen ervoor kiezen om hier te komen wonen. Bedrijven kiezen voor deze stad vanwege een goede bereikbaarheid en goed opgeleid personeel.

Amersfoort blijft een uitnodigende stad voor mensen en organisaties om zich hier te vestigen. Amersfoort is je thuis, ongeacht afkomst, levensovertuiging, geaardheid, beperking of andere achtergrond. De kwaliteiten die we als stad hebben, willen we behouden en waar mogelijk versterken. We zullen ons in de komende periode inspannen om het leefklimaat in de Amersfoortse wijken te verbeteren. We hechten aan een leefbare, schone en groene omgeving, waar mensen kunnen wonen in een huis dat voor hen betaalbaar en passend is. We willen de wachttijden voor sociale huurwoningen verkorten. Onze voorzieningen op het gebied van sport en cultuur groeien mee met de omvang en samenstelling van de bevolking. We geven ruimte aan innovatieve en schone vormen van persoons- en goederenvervoer. Benodigde zorg is toegankelijk.

Het werken aan de opgaven en uitdagingen doen we niet alleen maar samen met de raad en met de mensen in de stad. Voor het stadsbestuur zien wij een leidende én een uitnodigende rol weggelegd. Het college en de gemeenteraad werken samen aan vernieuwde manieren waarop raad en inwoners invloed hebben op politieke besluitvorming, immers: de besluiten die het stadsbestuur neemt, gaan iedereen aan. Daarom waarderen en stimuleren we de

inbreng van alle inwoners, en dus ook eventueel tegengeluid. Met aandacht voor hetgeen al is bereikt, wordt afgesproken hoe participatie, met name met en door hen die nog niet deelnemen, wordt ingezet en kan worden versterkt. Bij het zoeken naar oplossingen wegen we niet alleen financiële maar ook maatschappelijke waarden af.

Die uitnodigende rol willen we vorm en inhoud geven door bijvoorbeeld het right to challenge. Het right to challenge geeft ruimte aan actieve inwoners die graag samen hun schouders zetten onder het organiseren van een publieke taak. Als mensen erin slagen gezamenlijk publieke taken te organiseren, heeft dat tot groot voordeel dat de publieke voorziening goed aansluit bij de behoeften van de gebruikers en dat inwoners actief betrokken worden bij de publieke voorzieningen. De hoeveelheid zorgcoöperaties die inmiddels in Nederland bestaat, laat zien dat daar animo voor is. Daar waar mogelijk kunnen taken echt worden overgenomen. Aan dat leren loslaten hebben we met Elisabeth Groen al mogen proeven. Samen aan de slag dus.

Amersfoort maken we samen (Inclusieve samenleving)

Amersfoort is een diverse stad, Amersfoort is een inclusieve stad. En daar zijn we trots op. De komende jaren zetten we ons in voor een goede integratie van nieuwe Amersfoorters, de rechten van LHBTI'ers en zorgen we dat Amersfoort nog toegankelijker wordt voor mensen met of zonder beperking. We nemen stelling tegen racisme en discriminatie. Dit uit zich in een preventieve en repressieve aanpak.

Integratie en acceptatie

We willen dat nieuwkomers zo snel mogelijk Nederlands leren en aan de slag kunnen. Hierbij wordt rekening gehouden met vooropleiding, competenties en mogelijkheden voor bij- en omscholing. We gaan door met het actief ondersteunen van het matchen van ondernemers en statushouders, zodat statushouders zo snel mogelijk aan het werk kunnen. Hiervoor werken we samen met NVA, centrum voor integratie en participatie, maar ook met vrijwilligersorganisaties.

Diversiteit

Amersfoort is een regenbooggemeente; we waarderen diversiteit en gaan aan de slag met het regenboogakkoord. De komende jaren bevorderen we diversiteit door voorlichting en educatie te stimuleren op scholen. Daarnaast informeren we als gemeente onze inwoners actief over het bestaan van netwerken en meldpunten tegen discriminatie.

Toegankelijkheid

Amersfoort vindt het belangrijk dat haar stad toegankelijk is voor iedereen. Daarom werken we de komende jaren gestaag verder aan het toegankelijk maken van gemeentelijke gebouwen, sportparken en evenementen voor mensen met een beperking. Ook willen we het aantal voor iedereen toegankelijke toiletten in de openbare ruimte vergroten. We hebben extra aandacht voor Amersfoorters met beperkte digitale vaardigheden en inwoners die laaggeletterd zijn.

Duurzaamheid

We wonen in een prachtige stad en willen deze op een verantwoorde manier doorgeven aan de volgende generatie. Een bloeiende economie heeft pas waarde als we wonen in een gezonde omgeving: we willen frisse lucht kunnen ademen in een groene stad en het klimaat zo min mogelijk belasten. Daarom nemen we onze verantwoordelijkheid en stropen de mouwen op om onze samenleving duurzamer te maken.

Dat levert niet alleen een schone leefomgeving op, maar het biedt ook kansen voor innovatie en bedrijvigheid. Daarnaast zijn energiezuinige woningen prettiger om in te wonen. Door de kringloop van maximaal hergebruik van producten als nieuwe grondstoffen verminderen we onze 'footprint' en maken we onze economie circulair.

Verduurzaming is een brede opgave, die op veel plekken terugkomt in dit akkoord. Bij mobiliteit denken we naast veiligheid en bereikbaarheid aan luchtkwaliteit. Wonen gaat ook over het verwarmen van gebouwen en hoe we zorgen voor een groene leefomgeving. We bieden inwoners en bedrijven mogelijkheden voor het opwekken van stroom op daken en aan de randen van de bebouwing. We gaan verder met het terugdringen van afval in onze gemeente. Dit zijn niet alleen technische vraagstukken, maar ook een organisatorische opgave. Bovenal vraagt het om gedragsverandering. En net als iedereen stellen we ons de vraag hoe dit betaald kan worden.

Werken aan een duurzame stad is de gezamenlijke verantwoordelijkheid van de gehele samenleving. De gemeente neemt een actievere rol en we sluiten ons aan bij de grote kopgroep van verduurzamers die onze gemeente al rijk is. Van daaruit nodigen we de rest van de samenleving uit om mee te gaan, want hiervoor is een breed draagvlak nodig.

Verwarming zonder aardgas

De ambitie om in 2030 CO₂-neutraal te zijn, zoals reeds uitgesproken in 2008, geldt nog steeds. We werken eraan om de gebouwde omgeving te verwarmen zonder aardgas. We maken een routekaart om in alle wijken de omslag naar andere vormen van verwarming te maken. In de komende periode willen we in minimaal vier wijken daadwerkelijk starten met de overgang naar aardgasvrij wonen. Hiervoor werken we samen met gebiedspartners, gebouweigenaren en technische partners. Betaalbaarheid, goede informatievoorziening en het ondersteunen van gezinnen bij het maken van keuzes zijn daarbij van groot belang. Inwoners kunnen via het duurzaamheidsloket en ontzorgteams hulp krijgen bij het kiezen voor duurzaamheidsmaatregelen, zoals isoleren, aanleggen van zonnepanelen en verbouwen van de woning als dat nodig is. We openen de weg naar leningen voor de verduurzaming en hebben oog voor inwoners met een laag inkomen en een eigen woning. Bij bedrijven zal een actieve handhaving van de wet milieubeheer leiden tot substantiële stappen in de verduurzaming. Nieuwbouwwoningen worden niet aangesloten op gas. Bij projecten die nu in aanbouw of ontwikkeling zijn, brengen we de inkeerregeling van Stedin onder de aandacht. Onder de Omgevingswet nemen we energieneutrale nieuwbouw op als de norm voor bouwen in Amersfoort en we stimuleren circulair bouwen. We onderzoeken de mogelijkheden van geothermie maar blijven scherp op de juiste balans tussen snelheid, het huidige kostenniveau en kennis van de risico's over de effecten in de bodem.

Elektriciteit van eigen bodem

In de afgelopen periode heeft de gemeenteraad bepaald waar het opwekken van elektriciteit door zonneparken en windmolens als haalbaar wordt geacht. Dit beleid volgen we. Daarnaast zien we goede mogelijkheden voor meer zonnepanelen op bestaande daken en voor zonnevelden in extra gebieden in de stad. We heroverwegen de komende periode het beleid voor zonnepanelen op daken in de binnenstad, waarbij we de karakteristieke uitstraling van de historische daken in de stad niet aantasten.

Het aanbod van schoon opgewekte energie verandert continu. Een grote uitdaging voor de komende jaren wordt daarom de opslag van energie. De gemeente gaat meer initiatieven faciliteren. Daarbij denken we aan het beter faciliteren van elektrische voertuigen, het gebruiken van elektrische auto's als accu voor de stad, zoals dat gebeurt in de projecten We Drive Solar/ Lomboxnet. In deze periode willen wij de vestiging van een waterstoftankstation mogelijk maken. In Vathorst Noord willen we een aantrekkelijk groen-recreatief gebied combineren met goed ingepaste zonnevelden.

De gemeente en duurzaamheid

De gemeente geeft het goede voorbeeld. De inkoop van de gemeente wordt aangescherpt op de kernthema's circulariteit, milieuvriendelijkheid en social return. We kijken de komende periode kritisch naar lokale regelgeving die verduurzaming in de weg zit. Deze regels passen we waar mogelijk aan.

De slagkracht op duurzaamheid wordt versterkt door het aantal medewerkers op dit beleidsveld uit te breiden naar 10 FTE (uiterlijk in 2022). Daarnaast vinden we het belangrijk dat meer medewerkers kennis maken met de mogelijkheden en kansen omtrent duurzaamheid en stimuleren we opleidingen in de organisatie. Amersfoort werkt in regionaal en provinciaal verband aan een energie- en klimaatstrategie en organiseert vanaf 2019 een jaarlijks regionaal klimaatfestival, gericht op innovatie, bedrijvigheid, onderwijs en green deals.

Afvalloze stad

We gaan door met het actief inzamelen van Plastic, Metaal en Drinkkartons (PMD) aan huis. De gemeente verbetert de mogelijkheden voor het scheiden van afval in de binnenstad en bij hoogbouw, ook voor Groente Fruit en Tuinafval (GFT). We streven naar afvalloos zijn in 2030. We gaan met lokale ondernemers in gesprek hoe we afval door verpakkingen kunnen verminderen en verbeteren de handhaving op milieuovertredingen.

De groep circulaire winkels (onder andere: kringloopwinkel, tweedehandsbouwmarkt, fietsenwerkplaats, kledingopwaardering) die nu op bedrijventerrein Isselt zit, verdient een upgrade naar een 'Retourboulevard' zodat het aantrekkelijker wordt om circulair te winkelen en deze vorm van economie zich kan uitbreiden.

‘We sluiten ons aan bij de kopgroep van verduurzamers die onze gemeente al rijk is.’

Wonen, bouwen en gebiedsontwikkeling

De behoefte aan woonruimte in Amersfoort is groot; in alle segmenten. De woningbehoefte vanuit de regio Amersfoort neemt toe en die moeten en willen we opvangen; in het bijzonder voor jongeren, ouderen en mensen die afhankelijk zijn van het aanbod sociale huurwoningen. Ook de hoge woningprijzen in de regio's Utrecht en Amsterdam zorgen voor een overloop naar Amersfoort waardoor de woningen hier schaarser en dus duurder worden. Niets doen is geen optie dus zullen we, in samenwerking met de regio, het mogelijk maken dat er versneld kan worden gebouwd. We kiezen ervoor dit zo veel mogelijk binnenstedelijk te doen (inbreiding), het groen zo veel mogelijk te behouden en in te zetten op een divers woningprogramma.

Met het aanwezige openbare groen en de nabijheid van de natuur heeft Amersfoort een prettig leefklimaat. De eigen identiteit van de wijken en dorpen is belangrijk en moet zo veel mogelijk worden gerespecteerd. Groei met behoud van het goede. Amersfoort is vooral een gezinstad. De groei van de stad zal zo vormgegeven moeten worden dat deze mensen ook in de stad willen wonen. Het betekent aandacht voor de bouw van levensloopgeschikte woningen. Voor jongeren die het ouderlijk huis verlaten, willen wij betaalbare woonruimte zodat zij ook in Amersfoort een start kunnen maken in hun wooncarrière.

Verdichten, versnellen en onderzoeken

We staan voor een grote bouwopgave. Daartoe kiezen wij voor transformatie van niet-courante kantoorlocaties en inbreiding binnen de bestaande stad. Om te voorkomen dat dit ten koste gaat van de beschikbare leefomgeving wordt op een andere wijze naar vervoer en parkeren gekeken en is hoogbouw noodzakelijk. Met uitsluitend transformatie, inbreiding en hoogbouw realiseren we onvoldoende woningen om te voldoen aan de vraag naar woonruimte die alle segmenten omvat. Op inbreidingslocaties zullen appartementen worden gebouwd terwijl de vraag naar grondgebonden woningen met name op uitbreidingslocaties kan worden ingevuld. De haalbaarheidsstudie naar woningbouw in Vathorst Bovenduist moet aantonen of en zo ja, onder welke condities gebouwd kan worden.

De realisatie van woningbouwprojecten neemt meer tijd in beslag dan ons lief is waardoor de schaarste niet afneemt. Een van de factoren is de stapeling van ambities en eisen (aandeel sociale huurwoningen, parkeernormen, duurzaamheidseisen, kwaliteitseisen, grondprijzen en

besluitvorming). Om het bouwtempo omhoog te brengen is het nodig inzicht te hebben in de factoren waarmee versnelling kan worden gerealiseerd. Bij de actualisatie van de woonvisie wordt een afwegingskader voorbereid om vertragingen door ambitiestapelings te voorkomen. Hierbij zetten we in op behoud of versterking van de duurzaamheidseisen. Als het gaat om parkeernormen en kwaliteitseisen moeten ontwikkelaars en de gemeente gezamenlijk de ruimte krijgen om projecten snel te kunnen realiseren. Samen met de raad willen we de eigen doorlooptijd van planvorming inkorten.

Hoogbouw

Er komt een hoogbouwcontour met een afwegingskader om hoogbouw mogelijk te maken. Afwijken van de hoogtebeperking in de structuurvisie is mogelijk, als de locatie zich ervoor leent. Hoogbouw kan langs verkeersassen, bij OV knooppunten en in het stationsgebied. Voor het bepalen van de bouwhoogte wordt per locatie de inpasbaarheid in het gebied en het groen afgewogen. We hechten aan het behoud van de zichtlijnen naar de binnenstad en de Onze Lieve Vrouwetoren evenals aan kwaliteit, leefbaarheid en een levendige invulling van de plinten. Bij hoogbouw moet ook duidelijk zijn dat dit voorziet in een concrete behoefte.

Woonvisie, programma en kwaliteit

We willen bouwen voor verschillende segmenten want we zijn een stad voor iedereen. De wachtlijsten willen we terugdringen. Hiervoor wordt de woonvisie geactualiseerd, waarbij de opgaven per woonsegment vertaald worden naar een ambitieus en divers woningbouwprogramma. Hierbij wordt rekening gehouden met de effecten die doorstroming hebben op de woningvraag. Dit programma is leidend voor de afspraken die wij maken met ontwikkelaars en de corporaties.

In het woningprogramma zullen we aandacht hebben voor een veelheid aan huishoudens die in Amersfoort wonen en zullen komen wonen; gezinnen, eenpersoonshuishoudens, vormen van woningdelen, seniorenwoningen, woon-zorg combinaties. We handhaven het streven van 35% sociale woningbouw bij nieuwbouw. Belangrijker is dat er in voldoende tempo gebouwd wordt. Liever sneller dan een discussie van twee jaar over de laatste 3 sociale

woningen uit een groter programma. We hebben aandacht voor een goede spreiding van sociale huurwoningen over de stad, om verscheidenheid binnen wijken te behouden. Het bouwen van seniorenwoningen doen we op de plekken die senioren in staat stellen gebruik te blijven maken van voorzieningen en eventuele zorg. Om de doorstroming te bevorderen zijn kwalitatief goede woningen in het segment middeldure huurwoningen nodig. We onderzoeken hoe sociale huurwoningen voor langere tijd behouden kunnen blijven waardoor de voorraad op peil blijft.

Prestatieafspraken en overige maatregelen

Bij het formuleren van nieuwe prestatieafspraken met de corporaties betrekken we het tegengaan van scheefwonen, en de huisvesting van jongeren tot 23 jaar, studenten en starters. Ook spreken we met de corporaties af dat het weigeren van een toegewezen woning, in samenspraak met de gemeente wordt tegengegaan.

We pakken leegstand aan en proberen eigenaren te overtuigen hun vastgoed te transformeren of (tijdelijk) om te zetten naar woonruimte. We evalueren de verruimde mogelijkheden voor directe bemiddeling voor bepaalde doelgroepen en passen deze aan waar nodig.

Regionale opgave

De terughoudendheid bij de regiogemeenten om verantwoordelijkheid te nemen voor de gedeelde bouwopgave wordt in deze periode met hen besproken. Wij willen daarbij afspraken maken over het aandeel groei vanuit de regio.

Omgevingswet

De invoering van de Omgevingswet grijpen we als kans aan voor de verbeteringen van de fysieke leefomgeving die we in dit coalitieakkoord nastreven.

Bij de overgang van bestemmingsplannen naar het Omgevingsplan kiezen we voor regels waar het moet en ruimte waar het kan. We zoeken naar de balans tussen enerzijds flexibiliteit en maatwerk en anderzijds snelheid en voorspelbaarheid. Gemeenteraad, college, ontwikkelaars en inwoners werken via een nieuw, helder participatieproces waarin de rol en positie bij ruimtelijke ontwikkelingen voor eenieder duidelijk zijn beschreven. We stellen kwalitatieve en kwantitatieve eisen aan het proces van inspraak en leggen spelregels vast opdat de gemeenteraad zijn kaderstellende en controlerende rol goed kan uitoefenen. We geven ruim baan aan burgerinitiatieven. In de aanloop naar de inwerkingtreding experimenteren we alvast met de Omgevingswet. Onze Omgevingsvisie wordt in deze bestuursperiode afgerond.

Gebiedsontwikkeling

De aankomende periode zetten we substantiële stappen om de Kop van Isselt te ontwikkelen naar een gebied waar ruimte is voor wonen, werken en ontspanning. Om hiervoor letterlijk ruimte te maken, zal de ROVA naar een andere locatie worden verplaatst. Onderzocht wordt of dit ook voor de brandweerkazerne mogelijk is. Tegen het centrum aan en langs het water wordt een nieuwe wijk ontwikkeld met de Eem als blauw verbindingsnoer naar de historische binnenstad.

De reeds in gang gezette gebiedsontwikkeling op De Hoef wordt gecontinueerd waardoor een gemengd woon-, werk- en campus/studiemilieu ontstaat. We zetten vaart achter de ontwikkeling voor wonen en werken op de Wagenwerkplaats. Door de nabijheid van de voorzieningen van de binnenstad en de prima OV-verbindingen, liggen bij al deze gebieden goede kansen voor verdichte inbreiding waarbij lage parkeernormen en fiets-oplaadpunten onderdeel zijn van het bouwprogramma.

De route van station Amersfoort Centraal naar de binnenstad maken we groener en aantrekkelijker door te investeren in onder meer de herinrichting van het stationsgebied. Met de bouw van de fietsenkelder maken we van het plein een aangename verblijfsruimte voor voetgangers. Het combineren van rijstroken voor bus- en autoverkeer geeft meer ruimte voor fiets- en wandelpaden. Bij de aanwezige kantoren willen we op straatniveau graag meer levendigheid in de vorm van horeca en andere publiektoegankelijke voorzieningen. We zetten verder in op de uitvoering van de visie Stadshart. We stellen hiervoor geld beschikbaar.

De kosten voor de verplaatsing van ROVA zullen door het college in beeld worden gebracht inclusief bijbehorend dekkingsvoorstel.

Voor de aanpak van De Nieuwe Poort krijgt het college de taak om hiervoor de komende jaren een fonds te vormen.

‘De behoefte aan woonruimte in Amersfoort is groot. Die moeten en willen we opvangen.’

Naar een schonere bereikbaarheid (mobiliteit)

Amersfoort is een toegankelijke stad waar inwoners en bezoekers zich gemakkelijk, snel en prettig kunnen verplaatsen en dat willen we in de toekomst zo houden. In 2030 willen we CO₂-neutraal zijn terwijl het aantal vervoersbewegingen in onze stad en regio alleen maar zal toenemen. We zullen keuzes moeten maken als we in de toekomst goed bereikbaar willen blijven maar ook gezonde en schone lucht willen in Amersfoort. Daarom kiezen wij ervoor om voorrang te geven aan schone mobiliteit en nieuwe mobiliteitsoplossingen. Voor het opvangen van de mobiliteitsgroei geven we voorrang aan voetgangers, fiets, OV en stimuleren alternatieven voor het individuele autobezit.

De openbare ruimte zal meer ingericht worden voor voetgangers, fietsers en het groen. We kiezen voor een autoluwe binnenstad waar de voetganger voorrang heeft. Autoverkeer van buiten de stad zal meer verleid worden om te parkeren aan de rand van de stad. Forensen en bezoekers kunnen daar snel en makkelijk overstappen op een leenfiets, OV, elektrische deelauto of (op termijn) zelfrijdende shuttles. Het OV willen we verder vergroenen. Bij de nieuwe OV-concessie dringen we bij de provincie aan op schoon OV. Hierbij vinden we rijden op waterstof en de aanleg van een waterstoftankstation een reële optie.

Schone Lucht

Om de doelstellingen voor luchtkwaliteit in 2030 te halen, maken we met onze samenwerkingspartners (Rijk en provincie) een plan van aanpak voor de inzet van verschillende instrumenten. Hierbij zijn de richtlijnen van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) leidend. We gaan door op de ingeslagen weg bij de aanpak van houtrook.

Veilig en vlot

We willen dat het verkeer op een veilige manier vlot doorstroomt. Met onze partners (Rijk, RWS, provincie en regio) zijn afspraken gemaakt over mobiliteitsprogramma's en de realisatie van projecten. Deze afspraken beschouwen wij als uitgangspunt. Voor de aansluiting van Vathorst op de A1 wordt op constructieve wijze met Bunschoten gewerkt naar een goed tracé. Bij De Nieuwe Poort worden op termijn, langzaam en autoverkeer gescheiden om veiligheid en doorstroming te verbeteren. We voeren het fietsplan versneld uit inclusief fiets-parkeren, de herinrichting van het stationsgebied en aanpak van onveilige punten en knelpunten voor de fiets.

Bij de Westelijke ontsluiting zullen eventuele overschrijdingen binnen het beschikbare budget worden opgevangen. Beheersmaatregelen om binnen budget te blijven zullen niet leiden tot het schrappen van fietsvoorzieningen of groencompensatie.

Wonen en nieuwe mobiliteit

De woningbouwopgave en verandering naar schone mobiliteit gaan hand in hand. Nieuwe mobiliteitsconcepten zoals autodelen en on-demand vervoer worden waar mogelijk, bij nieuw te realiseren woningbouw en mits reële vervoersalternatieven voor de deur aanwezig zijn, direct ingevoerd. Hiermee kan voor deze nieuwbouwlocaties een lagere parkeernorm gelden voor woningbouw.

We gaan onderzoeken hoe het bezit van een tweede (en soms zelfs derde) auto gefaseerd kan worden afgebouwd wanneer alternatieve vormen van vervoer beschikbaar zijn. Hierbij maken we een onderscheid tussen bestaande bouw en nieuwbouw en onderzoeken we de effecten van minder parkeervergunningen. Voor uitbreidingslocaties is een afweging nodig tussen de parkeerbehoefte, bestaande of in te voeren OV-voorzieningen en de beschikbare ruimte voor woningen en groen.

Vestigingsklimaat en distributie

Bereikbaarheid is een belangrijke reden voor bedrijven om zich in Amersfoort te vestigen. Samen met het bedrijfsleven gaan we verkennen hoe slimme oplossingen kunnen bijdragen aan het verminderen van de uitstoot. Dit betekent dat wij met bedrijven gaan praten over mobiliteitsarrangementen voor hun werknemers. Distributie vanuit Amersfoort kan, bijvoorbeeld door inzet van logistieke hubs, beter georganiseerd worden zodat het aantal vervoerskilometers verder wordt verminderd en ook schoner wordt.

Met ondernemers en vervoerders maken we dwingende afspraken over de bevoorrading in de binnenstad, waarbij we ruimere venstertijden hanteren voor groen transport. Voor de distributie in de stad, zoals thuisbezorging van online aankopen, gaan we met de transportsector in gesprek over gedeelde distributie of ophaallocaties.

Voorzieningenniveau

Het voorzieningenniveau in Amersfoort draagt bij aan de kwaliteit van leven. Een rijk en divers culturaanbod, aansprekende evenementen, een gevarieerd aanbod aan sport en mooie parken zijn zaken die het wonen en leven in Amersfoort aangenaam en aantrekkelijk maken. Deze voorzieningen verbinden, maken sociale contacten mogelijk en dragen bij aan ontspanning en ontwikkeling. Amersfoorters ontmoeten elkaar bij de sportvereniging, in het theater, de horeca of buiten in het groen. Een gevarieerd aanbod aan kunst en cultuur maakt onze stad ook aantrekkelijk als vestigingsstad.

Wij vinden het belangrijk om deze voorzieningen op peil te houden en op sommige punten zelfs te versterken. Sport en cultuur dragen, ook preventief, bij aan een gezond en prettig leven; en aan de bestrijding van welvaartsziekten en eenzaamheid. Behoud van de kwaliteit van leven in Amersfoort vinden wij belangrijk voor de mensen en onze stad.

Amersfoort is ook een broedplaats voor talent op het gebied van sport, cultuur en evenementen. We willen dit koesteren en de voorwaarden voor de ontwikkeling van dit talent verbeteren. Dat betekent dat we duidelijkheid verschaffen over de condities en meerjarige financiering van sport, cultuur en evenementen. Daarbij willen we meer samenwerking en efficiëntere benutting van faciliteiten. Met het broedplaatsenbeleid willen we initiatieven in de stad faciliteren om innovatie mogelijk te maken op het gebied van duurzaamheid, smart city; en die start ups, sport, kunst en cultuur bij elkaar brengen.

Sport

Amersfoort groeit en de vraag naar sportvoorzieningen groeit mee. De komende jaren is passend sportaanbod nodig. Hiervoor zullen we extra ruimte bieden en bij knelpunten investeringen doen. In 2018/2019 worden de uitgangspunten van het sportbeleid herijkt en

aan de raad voorgelegd. Het uitgangspunt is en blijft dat we willen dat zo veel mogelijk Amersfoorters (kunnen) sporten en bewegen. Sport moet dan ook toegankelijk zijn voor alle Amersfoorters, ongeacht leeftijd, beperking of portemonnee. De verscheidenheid van het sportaanbod wordt vergroot zodat er voor elke inwoner een aantrekkelijk aanbod is.

In Amersfoort willen we een goede spreiding van sportvoorzieningen. We willen zo veel mogelijk sport uit onze euro halen. Dat betekent dat sportaccommodaties zo goed mogelijk gebruikt moeten worden: gezamenlijk door verenigingen en als voorziening voor de wijk waarmee de club z'n (sociale) binding heeft.

We willen het gebruik van sportvoorzieningen, velden en gebouwen intensiveren. Onderdeel van de herijking wordt daarom onderzoek naar de mogelijkheden om locaties en accommodaties beter te gebruiken, met behoud van eigen karakter van de verenigingen. Om sport voor iedereen toegankelijk te maken gaan we onderzoeken hoe we mensen met een inkomen tussen 120% en 150% van het sociaal minimum, die om financiële redenen afzien van sporten, toch kunnen stimuleren om te blijven bewegen. Daarbij hebben we extra aandacht voor de leeftijdscategorie 18 tot 23 jaar. Als de sportkaart voor Amerena een succes blijkt, vergroten we het bereik naar heel Amersfoort. Voor mensen met een beperking moet sport toegankelijk zijn. Van verenigingen verwachten we dat zij een inclusief sportbeleid voeren. We stimuleren verenigingen om dit waar te maken omdat niemand op basis van diens achtergrond, beperking of geaardheid uitgesloten mag worden.

We kiezen voor breedtesport en omarmen ons talent door het ondersteunen van talentontwikkeling bij scholen en verenigingen. Met de herinstructie van het sporttechnisch jeugdkader zien we hiertoe goede mogelijkheden.

Negen procent van de kinderen heeft geen zwemdiploma. We willen dat dit percentage daalt en maken afspraken over doorverwijzing zodat alle kinderen vanaf groep 7 in de gelegenheid worden gesteld om alsnog een zwemdiploma te behalen.

We versterken de 'hardware' in de sport door samen met tennisvereniging ALTA op zoek te gaan naar een passende locatie voor een binnenhal. Hockey Club Eemvallei krijgt één vaste locatie in Vathorst en Zwembad Hoogland houden we in goede staat door regulier onderhoud. De 'software' willen we verstevigen door herinvoering van het sporttechnisch jeugd kader. Daarnaast hechten we waarde aan de versterking van bestuurskracht bij verenigingen.

Maatschappelijke verbinding

Voor een betere maatschappelijke verbinding willen we sportgebouwen ook benutten voor het realiseren van maatschappelijke doelen zoals ontmoeting, buurt- en welzijnswerk. Sterke en brede sportverenigingen zijn in staat ook een functie te vervullen in de wijk. Waar het kan moedigen we dit aan.

We onderzoeken de kracht en vitaliteit van de wijkcentra. Ook kijken we naar de mogelijkheden voor een betere samenwerking tussen welzijnsorganisaties en sport- en cultuurverenigingen. We willen dat al deze instellingen meer met elkaar gaan samenwerken.

De buurtsportcoaches zijn van groot belang voor het stimuleren van sport en beweging bij groepen die dit nog onvoldoende doen. Zij doen dit bijvoorbeeld door sportclinics te geven, ondersteuning te bieden bij schoolsport, het organiseren van senioren sport in wijken en door mensen met een beperking toe te leiden naar de juiste sportvereniging/activiteit, zo veel mogelijk in goede samenspraak met de sportverenigingen.

Naast sport bij verenigingen stimuleren we bewegen en sporten in de openbare ruimte. Als Amersfoorters meer kunnen bewegen en sporten worden zij gezonder en vermindert de vraag naar zorg.

Cultuur

Een stad zonder cultuur is een stad zonder hart. In 2017 is de cultuurvisie 2030 aangenomen waarin de koers is bepaald voor het cultuurbeleid voor de komende jaren. De ambities van de cultuurvisie 2030 zijn voor ons leidend. De uitgaven aan cultuur houden we, ook na 2020, op het niveau van de cultuurvisie 2030. De voorgenomen bezuiniging van € 40.000 op amateurkunst maken we ongedaan.

Het stelsel van de basisinstellingen wordt versterkt en weerbaarder gemaakt zodat het kan meegroeien de stad. Samen met de basisinstellingen, het culturele veld en gebruikers worden twee- à driejaarlijkse uitvoeringsagenda's opgesteld. Hierbij hebben we bijzondere aandacht voor de podia (De Lieve Vrouw, Flint, Fluor). Waar nodig geven we een financiële impuls voor kwaliteitsverbetering en het structureel gezond maken van de instellingen. Waar het wenselijk is, kiezen we ervoor instellingen, met een bijdrage voor een goede (financiële) uitgangspositie, zelfstandig te maken. Van instellingen waarmee we een subsidierelatie hebben, eisen we nog meer onderlinge samenwerking en wegen dit mee bij de financiële ondersteuning.

De komst van het rijks-kunstdepot Collectie Centrum Nederland (CCNL) naar Vathorst biedt mogelijkheden om het museumaanbod in Amersfoort te versterken en meer te profileren. Het cultuuraanbod is er voor de Amersfoorter en niet andersom. Dit betekent dat we van instellingen vragen om hun aanbod toe te snijden op de bevolkingssamenstelling. Meer Amersfoorters moeten zich gaan herkennen in het cultuuraanbod. We willen de cultuureducatie voor kinderen en de cultuurparticipatie bij jongeren en ouderen extra versterken. Ook onderzoeken we of het wenselijk is om de leeftijd voor het jeugdfonds voor sport en cultuur op te trekken naar 23 jaar.

Evenementen

Inwoners van Amersfoort waarderen het aanbod aan sport-, cultuur- en andere evenementen; het is een van de redenen waarom Amersfoorters zich thuis voelen. Ook bij evenementen ontstaan de zo noodzakelijke contacten; tussen Amersfoorters onderling maar ook met bezoekers die onze stad bezoeken. Tussen mensen die een voorstelling, muziek of eten maken en de mensen die er van genieten. Amersfoort heeft veel in huis en is een kweekvijver voor talent en aansprekende evenementen zoals Into the woods, FC Amersfoort, Lepeltje Lepeltje, Dias Latinos en de Marathon. Naast het lokale aanbod dienen zich steeds meer producties aan van buiten die een plek willen in Amersfoort. De bestaande festivals willen we beter ondersteunen. Daarnaast verkennen we de wenselijkheid van een jaarlijks Bevrijdingsfestival. Hiervoor maken wij extra geld vrij.

We kiezen ervoor om onze eigen talenten en evenementen te laten groeien. Ook hiermee omarmen we onze positie als kweekvijver voor cultureel talent. Met de organisatoren maken we in 2018 afspraken over de ruimte die zij krijgen om te groeien. Ook worden afspraken gemaakt over de locaties, omvang van de evenementen en hoe overlast voor omwonenden zo veel mogelijk terug te dringen is. Grootschalige evenementen van buiten worden door het college getoetst op de meerwaarde die zij kunnen hebben voor Amersfoort als stad. Om onze ambities bij evenementen kracht bij te zetten, moet een serviceorganisatie organisatoren ondersteunen bij de opzet en uitvoering van hun evenementen (zoals bij vergunningaanvragen, veiligheidsplannen en andere praktische zaken) maar ook bij het zorgen voor een duurzame aanpak met minder afval en betere onderlinge samenwerking. Een dergelijke serviceorganisatie moet uiterlijk in 2019 staan en tastbare resultaten leveren.

Groen

Groen is één van de grote kwaliteiten van Amersfoort. Het is ons veel waard dat de nabijheid en kwaliteit van het groen behouden blijven en zelfs versterkt worden. Voldoende groen in onze gemeente vinden we belangrijk, denk daarbij aan Hoogland-West, Groengordel Soesterkwartier, Elisabeth Groen, Stoutenburg-Noord en Vathorst-Noord, maar ook de parkjes in de wijk. Daarom houden we deze gebieden in stand. Vanuit elke plek in de stad binnen enkele minuten in het groen kunnen wandelen, fietsen, sporten of recreëren is een unieke eigenschap van Amersfoort die we koesteren. Groen is essentieel voor de gezondheid en het welbevinden van Amersfoorters en veel Amersfoorters zijn bij het groen in en om de stad betrokken. Daarom gaan we door met het uitvoeren van de Groenvisie en zetten we in op de kwaliteit die past bij de functie van het betreffende groen.

‘We kiezen ervoor om onze eigen talenten en evenementen te laten groeien.’

Ruimte voor groen betekent ook dat er meer ruimte is voor (zelf geteeld) gezond voedsel. We willen meer plek voor initiatieven van inwoners zoals volkstuinen, een voedselbos en stadslandbouw. We willen het tekort aan bomen deze periode zo veel mogelijk aanvullen. Hiervoor creëren we een bomenfonds zodat Amersfoort een groene stad blijft.

Groenbeheer doen we samen met de inwoners. Het maakt bewegen en ontmoeten in het groen mogelijk. We gaan samen met grondeigenaren door met de aanpak van bodemverontreiniging. Het gebruik van glyfosaat, ter bestrijding van de Japanse Duizendknoop, wordt volgens beleid afgebouwd.

Bij de inrichting van de openbare ruimte willen we zo veel mogelijk groen aanleggen. Bij de aanleg of verbouwing van scholen richten we, in overleg met de scholen, de schoolpleinen groen in zodat dit echte speelpleinen zijn. Klimaatadaptie betekent dat we ‘werk met werk maken’ door bij (her)inrichtingsprojecten ook de mogelijkheden voor klimaatadaptie mee te nemen. Bij particulieren stimuleren we Operatie Steenbreek. Particulieren en bedrijven stimuleren we met voorlichting en een subsidieregeling, betaald vanuit de opbrengsten rioolheffing.

We bewaken de groene omzoming van de stad en zien op die plekken mogelijkheden om functies te mengen. Groen, sport, recreatie en energieopwekking kunnen, mits kwalitatief goed uitgevoerd en ecologisch verantwoord, geïntegreerd worden aan de randen van de stad. Zo zullen we investeren in het gebied boven Vathorst. Hier willen wij een groen-recreatief uitloopgebied rond de wijk en zien tegelijk ook mogelijkheden voor duurzame energieopwekking in de vorm van goed ingepaste zonnevelden. Dit gebeurt in goed overleg met inwoners, grondeigenaren en initiatiefnemers. De opbrengsten beschouwen we als financiële dragers voor de groene gebiedsontwikkeling.

Om een goede aansluiting te creëren met het groen in de regio verkennen we hoe we beter kunnen aansluiten bij het routenetwerk voor recreatie Midden Nederland.

Sociaal Domein

In de afgelopen jaren zijn de sociale basisinfrastructuur, de wijkteams en specialistische zorg en ondersteuning vormgegeven. Dit stelsel blijft in stand – tenzij ontwikkelingen nieuwe keuzes vragen – en sluit aan bij de eigen mogelijkheden en noodzakelijke behoeften van inwoners. Dat kan per wijk verschillend zijn. We zetten vooral in op preventie en het vroegtijdig signaleren van problemen, ook om zoveel mogelijk de inzet van (specialistische) zorg en ondersteuning te voorkomen. Het versterken van de samenwerking met inwoners en maatschappelijke partners kan hierbij helpen. We willen dat inwoners weten waar zij met hun vraag terecht kunnen, dichtbij in de wijk, in hun eigen leefomgeving.

In de komende jaren voorzien we oplopende uitgaven in het sociaal domein. Vanaf 2019 ontstaat een structureel financieel tekort van € 5 miljoen vanwege stijgende kosten voor zorg en ondersteuning. Daarnaast zal de invoering van nieuw rijksbeleid leiden tot extra uitgaven van € 2 miljoen vanaf 2019, onder meer vanwege de verlaging van eigen bijdragen voor hogere inkomens en loonstijging door nieuwe cao-zorgakkoorden. Tenslotte verwacht het Centraal Planbureau een autonome stijging van de zorgkosten van jaarlijks € 1 miljoen vanaf 2020, dus oplopend tot € 3 miljoen in 2022. Het rijk heeft aangegeven dat gemeenten deze oplopende zorgkosten moeten dekken uit de algemene uitkering.

Om de stijging van kosten voor zorg en ondersteuning te dempen zetten we de komende jaren in op transformatie en innovatie. Hiermee ramen we een besparing van € 0,5 miljoen in 2020 oplopend tot € 2 miljoen structureel vanaf 2021. We handhaven het voorzieningenniveau en de toegang tot zorg en ondersteuning op het huidige niveau. Daarnaast laten we een extern onderzoek verrichten naar scenario's om de kostenstijgingen als gevolg van nieuw rijksbeleid en CPB-prognoses structureel op te vangen.

Het onderzoek zal uitwijzen of het mogelijk is een bedrag van 2 tot 5 miljoen op te vangen.

Werk en inkomen

Mensen die een uitkering ontvangen moeten snel en duurzaam kunnen uitstromen naar betaald werk, zeker als zij een korte afstand hebben tot de arbeidsmarkt. We moedigen (kansrijk) ondernemerschap aan. We matchen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt door vakscholing en omscholing aan te bieden, vooral voor 30+ers. De aanpak is regelluw voor mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt, waarbij we via maatwerk kijken naar tussenstappen richting arbeidsmarkt of ontwikkelingskansen op andere gebieden, bijvoorbeeld vrijwilligerswerk.

Mensen die de Nederlandse taal onvoldoende beheersen en belemmerd worden in deelname aan de arbeidsmarkt of andere maatschappelijke activiteiten, geven we meer kansen om zich de taal eigen te maken.

We streven naar meer persoonlijke dienstverlening en het beperken van administratieve lasten, in het bijzonder voor mensen met een beperkt 'doenvermogen'. We willen onze dienstverlening dichterbij de mensen in de wijken organiseren.

Bij de toeleiding naar werk zijn we alert op arbeidsdiscriminatie. Als inclusieve stad neemt Amersfoort het voortouw in het stimuleren van gelijke kansen op de arbeidsmarkt en de gemeentelijke organisatie geeft daarin het goede voorbeeld.

Werk moet lonen. De armoedeval die mensen ervaren als zij vanuit een uitkering aan de slag gaan, wordt geminimaliseerd.

We willen de kwaliteit van bewindvoering verbeteren, waarbij we streven naar minder instroom, meer budgetbeheer en snellere uitstroom. We willen nagaan wat de mogelijkheden en consequenties zijn van uitvoering van bewindvoering door de gemeente zelf.

We blijven inzetten op preventieve schuldhulpverlening en experimenteren met het voorwaardelijk overnemen van schulden van jongeren als onderdeel van een integraal hulpverleningsproject.

We willen het minimabeleid ook na 2020 zoveel mogelijk continueren en stellen daarom een bedrag van € 790.000 structureel beschikbaar (€ 540.000,- huidige overschrijding kosten minimabeleid en € 250.000,- participatieregeling volwassenen). In 2020 zullen we de in 2018 ingevoerde maatregelen evalueren. Daarna zal worden besloten of huiswerkbegeleiding structureel gefinancierd wordt.

Sociale basisinfrastructuur, wijkteams en zorg & ondersteuning

Wij vinden het van belang dat de inwoner en niet het systeem centraal staat. Daarom voeren we ons beleid zo mogelijk integraal, budgettair ontschot en domeinoverstijgend uit, waarbij de grenzen tussen wettelijke domeinen nooit belemmerend mogen zijn voor de zorg die mensen nodig hebben.

De onderlinge samenwerking wordt versterkt. De gemeente stimuleert korte lijnen tussen wijkteams en verwijzers (leerkrachten, huisartsen, welzijnswerkers, verenigingen). We leggen afspraken met ziekenhuis, huisartsen, zorgverzekeraars, wijkteams en zorgaanbieders vast in een meerjarig akkoord. Het sociale netwerk van degene die zorg nodig heeft wordt direct betrokken. Inwoners – waar nodig geholpen door cliëntondersteuning – behouden zoveel als mogelijk de regie. Ook samenwerking tussen professionals en vrijwilligers wordt versterkt.

Om sociale problemen, achterstanden en schooluitval bij kinderen en jongeren zo vroeg mogelijk te signaleren bieden we zorg en ondersteuning in hun leefwereld: school, sportvereniging, etc. Jongerenwerkers spelen een belangrijke rol in het stimuleren van jongeren om eigen initiatieven en ontmoetingen te organiseren.

We zetten in op verdere versterking van de sociale basisinfrastructuur. We continueren de mogelijkheden voor bewonersinitiatieven en *right to challenge*.

We willen aandacht en waardering blijven geven aan mensen die zich vrijwillig inzetten voor anderen. Wij zullen in de komende periode de huidige ondersteuningsmiddelen (mantelzorgcompliment, vrijwilligersvergoeding, actiefpremie) bezien en met een voorstel voor de komende jaren komen. De actiefpremie blijft ten minste in stand tot deze evaluatie is afgerond.

Ontmoeting en activiteiten op allerlei plekken in de wijk versterken de sociale verbanden. De maatschappelijk overgenomen wijkcentra krijgen in 2018 en 2019 ondersteuning om te komen tot een financieel gezonde exploitatie. In 2019 evalueren wij deze ondersteuning en besluiten we over een vervolgtraject. De Groene Stee zal openblijven. Indien maatschappelijke overname daar niet mogelijk blijkt, zal de gemeente zorgdragen voor beheer.

We intensiveren de aandacht voor de gezondheid van inwoners en het terugdringen van ongelijkheid in gezondheid. We willen daarom focussen op een buurtgerichte aanpak om de verschillen in gezonde levensjaren tussen groepen en wijken terug te dringen. Hierbij geven we met name aandacht aan de gezondheidsverschillen die worden veroorzaakt door overgewicht, beweging, rookgedrag, eenzaamheid en gezondheidsvaardigheden. We zien in dat licht ook de rol van brede toegang tot sport en cultuur als middel om deze doelstellingen te realiseren.

We geven ervaringsdeskundigen een belangrijke rol in de ontwikkeling en uitvoering van beleid.

We vragen de seniorenbonden om met een voorstel te komen om advisering aan ouderen te verbeteren en desgewenst (gedeeltelijk) uit te voeren, waarbij herinvoering van seniorenwegwijzers wordt overwogen. Ook gaan we in overleg met de seniorenbonden na hoe we eenzaamheid kunnen bestrijden. Zo nodig willen we daar budget voor vrijmaken.

We controleren bij zorgaanbieders of het toegewezen aantal uren wordt besteed en de zorgresultaten worden behaald, om de kwaliteit van zorg te verbeteren.

We beperken de zorgkosten door:

- Het vermijden van onnodig dure zorg door onder andere kostenbewustzijn van wijkteams en huisartsen te vergroten. We onderzoeken of populatiebesteding een middel is om de kosten in de hand te houden. Uitgangspunt blijft dat mensen de benodigde zorg en ondersteuning ontvangen.
- Verhoging van productiviteit en innovatie en verlaging van overhead en administratieve lasten. We sturen op klanttevredenheid. Dit willen we realiseren via meerjarige afspraken met zorgaanbieders.
- Verbetering van de beschikbaarheid van goede en tijdige sturings- en verantwoordingsinformatie, zonder dat dit leidt tot verhoging van de administratieve lasten voor zorgprofessionals.

Onderwijs, economie en werkgelegenheid

De ontwikkeling van mensen is van groot belang. Onderwijs speelt daarbij een centrale rol. Samen met de scholen en kennisinstellingen zetten we in op het verder versterken en innoveren van het aanbod. Onze activiteiten moeten leiden tot het behalen van de titel Nationale Onderwijsstad.

We willen het aantal thuiszitters en vroegtijdig schoolverlaters terugdringen en we werken aan het tegengaan van uitval voor met name jongeren in het MBO 1 en 2. We zetten het Jongerenloket en Leerwerkloket voort en bestrijden laaggeletterdheid. Met de besturen in het basisonderwijs willen wij (met in achtneming van de vrijheid van onderwijs) verder verkennen hoe we kunnen bereiken dat kinderen bij voorkeur in de eigen wijk naar school gaan. Dit is onder andere belangrijk voor de sociale samenhang in een wijk. Het traject voor de versterking van de aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt dat de afgelopen jaren is ingezet, zetten wij voort. Iedere jongere, van welke achtergrond dan ook, moet een goede stageplek kunnen vinden om een opleiding te kunnen afronden.

Economische vitaliteit en een grote betrokkenheid van het bedrijfsleven bij onze stad hebben directe effecten, zoals meer werkgelegenheid. Deze factoren dragen daarnaast bij aan belangrijke maatschappelijke opgaven, zoals de versnelling van de energietransitie en de circulaire economie. Ook de aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt wordt hierdoor verbeterd; zoals bijvoorbeeld in de installatietechniek en zorg.

ROC's, Hogeschool Utrecht en de SOMT Universiteit zijn belangrijke onderwijsinstellingen voor onze jongeren. Zij bevorderen daarnaast het vestigingsklimaat voor bedrijven en daarmee de werkgelegenheid. Als gemeente investeren we in de relatie met en tussen deze instellingen en bedrijven. Zo werken we samen aan de ontwikkeling van een campus op De Hoef en - samen met andere onderwijsinstellingen - aan een onderzoek naar de behoefte aan een internationale school. Via de Economic Board Utrecht (EBU) werken we met bedrijfsleven, kennis- en onderwijsinstellingen aan een beter regionaal vestigings- en innovatieklimaat en een duurzame economie.

We willen dat de ontwikkeling van de werkgelegenheid gelijke tred houdt met de algehele (bevolkings)ontwikkeling van de stad. Daarom is het van belang om te investeren in behoud van bestaande en (internationale) acquisitie van nieuwe werkgelegenheid.

‘We willen het aantal thuiszitters en vroegtijdig schoolverlaters terugdringen.’

Met de inzet van Amersfoort Business Team voeren we de Economische Agenda stevig door, daarbij gebruikmakend van investeringsmiddelen vanuit het Rijk en EU. We leggen de rode loper uit voor ondernemingen die zich hier willen vestigen, denken actief mee en werken hard voor het behoud van onze ondernemers, bijvoorbeeld met hun uitbreidingsplannen. We laten – binnen de wettelijke (horeca)eisen – ruimte voor experimenten met blurring. Onder andere via citymarketing, een ‘can-do’ aanpak en met verlaging van lokale regeldruk stralen we uit dat regio Amersfoort een uitstekende plek is om te ondernemen, wonen, werken en voor (zakelijk) toerisme.

Wij willen ons in regionaal verband sterk maken voor goede aansluiting op Europese en nationale fondsen zoals Invest NL. We verkennen hierbij samen met Utrecht Region (de provincie en de gemeenten in en om Utrecht) de mogelijkheid voor een regionaal investeringsfonds voor innovaties voor het bedrijfsleven gericht op oplossingen voor een gezond stedelijk leven op de thema's ‘Groen, gezond en slim’.

Veiligheid

Amersfoort willen we veilig houden. Met alle betrokken partijen hebben we een gezamenlijke verantwoordelijkheid om de veiligheid en leefbaarheid in onze stad te vergroten. Waar politie en Openbaar Ministerie vooral aan zet zijn voor het opsporen en vervolgen, zien wij de rol van de gemeente vooral bij het versterken van de preventie en het verbinden van alle betrokkenen.

Of het nu gaat om de samenwerking tussen de buurtvaders en buurtmoeders met de politie, het inrichten van de openbare ruimte op een manier die de sociale veiligheid bevordert of het bestrijden van ondermijnende activiteiten: de gemeente is de verbindende schakel.

Cameratoezicht.

Voor gebruik van cameratoezicht geldt een zorgvuldige afweging tussen privacy en veiligheid. De inzet van dergelijk toezicht wordt geëvalueerd en de gemeenteraad krijgt meer invloed op de duur en inzet van deze middelen. Samen met de G4 zal Amersfoort bij het kabinet pleiten om de gemeenteraad de bevoegdheid te geven de beleidskaders voor openbare orde en veiligheid te kunnen vaststellen.

Criminaliteit, overlast en ondermijning

In de komende bestuursperiode willen we meer investeren in het voorkomen dat jongeren afglijden naar de criminaliteit. Hiervoor zetten we in op een preventieve aanpak. Zo kunnen we met een geïntegreerde aanpak (hulpverlening, bemoeizorg, schuldenproblematiek, school, zorg, gezinsbegeleiding, opsporing, vervolging en reclassering) voorkomen dat deze jongeren verder afglijden. Tegen criminele of overlastgevende groepen jongeren treden we daadkrachtig op. We stimuleren de betrokkenheid van de buurtvaders en buurtmoeders, en begeleiden de samenwerking met de politie.

Ook in Amersfoort is sprake van ondermijning, waarbij criminaliteit zich verweeft met de legale economie. Bestrijding hiervan doen we in overleg met het Rijk en in een regionale aanpak. We versterken de bestuurlijke weerbaarheid tegen ondermijning. We bestrijden georganiseerde criminaliteit en pakken mensenhandel en (seksuele) uitbuiting aan. Mensen die onvrijwillig in de prostitutie zitten, krijgen hulp om eruit te komen. We geven inwoners, als zij dat willen, de mogelijkheid voor het instellen van een vuurwerkvrije zone in hun buurt of wijk. We willen een versnelling van de uitvoering van het vastgestelde coffeeshopbeleid.

Organisatie & bedrijfsvoering

De ambities die we hebben en de taken waar de gemeente voor staat, vragen om een toegesneden organisatie. Het vraagt om medewerkers die zich met hun kennis, kunde en werkplezier inzetten voor de stad, de inwoners, bedrijven en organisaties. Door veranderende eisen aan de ambtelijke organisatie is het nodig om deze te versterken waardoor kennis- en serviceniveau stijgen en werkdruk en ziekteverzuim dalen.

De relatief hoge gemiddelde leeftijd van de ambtelijke organisatie leidt tot 2023 tot een grote pensioenuitstroom. Om momenten van 'piek & ziek' op te vangen, hanteren we een flexibele schil. Tegelijkertijd willen we als organisatie minder afhankelijk zijn van inhuur. De krapte op de huidige arbeidsmarkt vraagt erom als aantrekkelijke werkgever te investeren in de vaardigheden van eigen medewerkers en het werven van nieuwe talenten. Kennisbehoud en -ontwikkeling, inzetten op (big)data gestuurd werken, job rotation en meer diversiteit in het personeelsbestand zorgen ervoor dat we beter in staat zijn om de complexe vraagstukken van de stad op integrale wijze aan te pakken.

Stadhuis

Het bestaande stadhuis voldoet niet aan de gebruikswensen, heeft sterk verouderde installaties en is verre van energiezuinig. In dat licht is de vorige periode besloten tot een sobere en doelmatige renovatie. Vanwege wettelijke eisen moeten voor 2022 al forse investeringen gedaan worden. De vondst van asbest betekent dat de geplande renovatie duurder wordt dan eerst gedacht. Deze ontwikkelingen rechtvaardigen een heroverweging van de eerder gemaakte keuze voor renovatie. Nieuwbouw elders biedt de mogelijkheid op een

volledig energieneutraal stadhuis en het kan een impuls geven aan de directe omgeving bij gebiedsontwikkeling. De vestiging van een nieuw 'huis van de stad' zal een goede aansluiting moeten hebben op het OV netwerk, waaronder een treinverbinding.

Om een gedegen en vergelijkbare heroverweging te kunnen maken, wordt voor de zomer van 2019 onderzoek gedaan naar de variant aardgasvrije renovatie en energieneutrale nieuwbouw. Deze opties kunnen met de huidige renovatievariant worden vergeleken waarbij er voor 2020 een besluit zal worden genomen. In de te maken keuze wordt niet alleen gekeken naar de kosten maar ook naar de wijze waarop sociale, maatschappelijke, stedenbouwkundige en duurzaamheidsambities vorm kunnen krijgen in een nieuw 'huis van de stad' en de ontwikkeling van het omliggende gebied.

Digitalisering en smart city

De versnellende technologische ontwikkeling is een sterk drijvende kracht in maatschappelijke en economische veranderingen. De mogelijkheden om stedelijke dynamiek in big data vast te leggen groeien, waardoor voorspellende analyses realiteit zijn geworden.

Toepassing van blockchaintechnologie maakt administratieve en transactiesystemen veiliger, inzichtelijker en eenvoudiger. Als lokale overheid gaan we mee in deze ontwikkeling en hanteren verbetering van dienstverlening en verduurzaming als uitgangspunten. Smart city technologie biedt ons de kans om op vele terreinen real time te meten en hierop te sturen, bijvoorbeeld via 'Meet je stad' of met behulp van parkeer-beacons om het zoekverkeer te verminderen en daarmee de luchtkwaliteit te verbeteren. Data worden alleen verzameld als dat nodig is en mogen niet leiden tot ongeoorloofde vastlegging van persoonsgegevens. Dataveiligheid en privacy blijven voorop staan.

De eigen raads- en college-informatie is goed toegankelijk en bestuurlijke stukken zijn voor iedere inwoner makkelijk en snel terug te vinden. We werken waar mogelijk met open data.

‘Voor zomer 2019 onderzoek naar de variant aardgasvrije renovatie en energieneutrale nieuwbouw.’

Financiën

Amersfoort voert een solide financieel beleid waarbij de meerjarenbegroting binnen iedere jaarschijf materieel en structureel in evenwicht is. Onze financiële risico's zijn geïnventariseerd en zijn in voldoende mate afgedekt door het beschikbare weerstandsvermogen. We houden vast aan het beleid van anticyclisch begroten: in de goede jaren niet alles uitgeven maar sparen voor de magere jaren.

Tegenvallers in de exploitatie worden in beginsel opgevangen aan de uitgavenkant in het programma waar de tegenvallers ontstaan. Meevallers worden toegevoegd aan de algemene saldireserve. Als het Rijk via het gemeentefonds extra middelen voor een bepaald doel toekent, wordt eerst bepaald in hoeverre het gemeentelijke beleid al in het doel voorziet. Hierna volgt een voorstel om deze middelen al dan niet gedeeltelijk toe te voegen aan het begrotingsprogramma of aan de algemene middelen. Specifieke kortingen van het Rijk worden rechtstreeks verwerkt in het programma tenzij dit op grond van vastgesteld beleid in redelijkheid niet kan.

We streven naar een gematigd lastenniveau, rekening houdend met de benodigde voorzieningen in de stad. Het verhogen van onze inkomsten is alleen aan de orde indien andere oplossingen in redelijkheid niet haalbaar zijn. De OZB wordt jaarlijks met niet meer dan de inflatie verhoogd. Besparingen op riool- en afvalstoffenheffing leiden tot een verlaging van deze lasten. Er komt een onderzoek naar tariefdifferentiatie bij afkoppelen hemelwaterafvoer in riool. Bij meer structureel ruimte wordt eerst gekeken naar de realisatie van de ambities in het coalitieakkoord. Alleen als er meer financiële ruimte is dan de coalitieambities vergen, wordt bij de Kadernota, een integrale afweging gemaakt tussen ambities en lastenverlichting, waaronder verlaging van de onroerende zaakbelasting (OZB).

Beschikbare ruimte

	2019	2020	2021	2022
	x € MLN	x € MLN	x € MLN	x € MLN
Saldo begroting 2018	4,6	8,0	12,0	12,0
Septembercirculaire 2017	-	-0,1	-0,2	-0,2
Prijspeil aanpassing gemeentefonds	3,6	3,6	3,6	-
Maartcirculaire 2018	9,5	11,8	14,6	18,5
Opschalingskorting 2022	-	-	-	-1,1
OZB (trendmatige verhoging)	0,8	0,8	0,8	0,8
Uitbreiding griffie	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3
Loon/prijspeilontwikkeling (2,5%)	-6,0	-6,0	-6,0	-6,0
Meicirculaire 2018 (voorlopige indicatie)	-0,35	-1,4	-2,0	-4,0
Beschikbare ruimte	11,9	16,4	22,5	19,7

Structureel / incidenteel

In het meerjarenbeeld kent de jaarschijf 2019 de laagste beschikbare ruimte. De ondergrens wordt beschouwd als de structureel beschikbare ruimte. Deze structurele ruimte bedraagt (afgerond) € 11,9 miljoen. Op 31 mei jl. is de meicirculaire 2018 van het gemeentefonds verschenen. Deze dient nog nader te worden doorgerekend. Een globale voorlopige indicatie laat een neerwaartse bijstelling van het accres zien, met name vanwege een lagere loon- en prijsraming door het CPB.

Als werkelijk beschikbare ruimte per jaarschijf wordt verminderd met het structureel beschikbare bedrag, resteert de incidentele ruimte per jaar. Dit geeft het volgende beeld.

Structureel / incidenteel

	2019	2020	2021	2022
	x € MLN	x € MLN	x € MLN	x € MLN
Beschikbare ruimte (A)	11,9	16,4	22,5	19,7
Structureel beschikbaar(B)	11,9	11,9	11,9	11,9
Incidenteel beschikbaar				
- uit surplus jaarschijf begroting (A-B)	-	4,5	10,6	7,8
- uit batig saldo jaarrekening 2017 (*)	7,6	-	-	-
Incidentele ruimte	7,6	4,5	10,6	7,8
Structureel	11,9			
Incidenteel (totaal 2019-2022)	30,5			

(*) = Saldo is afhankelijk van toekenning stortingen en onttrekkingen bestemmingsreserves en overhevelingsvoorstellen

Benodigde ruimte - structureel

	2019	2020	2021	2022
	x € MLN	x € MLN	x € MLN	x € MLN
Autonome ontwikkelingen				
- Onontkoombaar	1,6	1,8	1,8	1,8
- Vervangingsinvesteringen	0,1	0,1	0,1	1,1
Saldo	1,7	2,0	1,9	3,0

Coalitieambities

	2019	2020	2021	2022	IN 4 JR
	x € MLN	x € MLN	x € MLN	x € MLN	x € MLN
Investerings coalitieambities					
Stadshart	0,5	0,5	0,5	-	1,5
Stationsgebied	0,5	0,5	3,0	-	4,0
Fietsplan	1,0	1,0	1,5	1,5	5,0
Transitie duurzame mobiliteit	1,0	-	1,0	-	2,0
Herhuisvesting HC Eemvallei	-	-	-	3,0	3,0
Saldo					15,5

Kapitaallasten coalitieambities

	2019	2020	2021	2022
	x € MLN	x € MLN	x € MLN	x € MLN
Rente en afschrijving op investeringen				
- Stadshart	-	0,01	0,02	0,11
- Stationsgebied	-	0,01	0,02	0,28
- Fietsplan	-	0,02	0,04	0,07
- Transitie duurzame mobiliteit	-	0,02	0,02	0,14
- Herhuisvesting HC Eemvallei	-	-	-	-
Saldo	-	0,06	0,10	0,60

Overige ambities

	2019	2020	2021	2022
	x € MLN	x € MLN	x € MLN	x € MLN
Duurzaamheid				
- Energietransitie	1,0	1,0	1,0	1,0
Sociaal Domein				
- Opvang groei zorgvraag	3,0	3,0	3,0	3,0
- Minimabeleid / armoedebestrijding	0,3	-	0,8	0,8
Voorzieningen				
- Cultuur	1,0	1,0	1,0	1,0
- Sport	1,0	1,0	1,0	1,0
- Groen / groenvisie	0,5	0,5	0,5	0,5
Organisatie				
- Versterking ambtelijke organisatie	1,0	1,0	1,0	1,0
- Bestuur / ondersteuning	0,5	0,5	0,5	0,5
Veiligheid				
	0,5	0,5	0,5	0,5
Saldo	8,8	8,5	9,3	9,3

Dekking

	2019	2020	2021	2022
	x € MLN	x € MLN	x € MLN	x € MLN
Beschikbare ruimte (A)	11,9	11,9	11,9	11,9
Af: Autonome ontwikkelingen	-1,7	-2,0	-1,9	-3,0
Resteert voor coalitieambities	10,2	9,9	10,0	8,9
Coalitieambities				
- Kapitaallasten coalitieambities	-	0,1	0,10	0,6
- Overige ambities	8,8	8,5	9,3	9,3
Saldo structureel*	1,4	1,3	0,6	-1,0

(*) Het structurele saldo is gebaseerd op enkele aannames die nog kunnen wijzigen:

- Allereerst de autonome ontwikkelingen. Deze zijn nu met het maximum bedrag opgenomen als 'gereserveerde budgettaire ruimte' (zowel bij de structurele als de incidentele kant). De posten van dit bedrag dienen nog te worden getoetst op noodzakelijkheid / onontkoombaarheid.
- Ten tweede is bij deze financiële opstelling uitgegaan van de globale voorlopige indicatie van effecten uit de meicirculaire 2018. Deze indicatie laat een neerwaartse bijstelling zien waardoor de beschikbare ruimte is afgenomen. Ervaring leert dat deze circulaire - zeker voor de latere jaren in een meerjarenbegroting – nog meermalen aanpassingen te zien geven.

Het nieuwe college wordt gevraagd om de afzonderlijke posten binnen de 'autonome ontwikkelingen' te toetsen op noodzakelijkheid / onontkoombaarheid. Aangezien nu reeds het maximale bedrag is gereserveerd, kan deze toetsing alleen leiden tot eventuele verlaging van de post 'autonome ontwikkelingen'. Voorts wordt het nieuwe college gevraagd om – na de eerste globale doorrekening - de meicirculaire op de precieze effecten voor Amersfoort door te rekenen en de uitkomst hiervan als basis voor de begroting te hanteren. Binnen ons financieel beleid is de meerjarenbegroting binnen iedere jaarschijf materieel en structureel in evenwicht. Het is aan het college om - waar nodig - met voorstellen te komen zodat bij de begroting invulling gegeven wordt aan dit uitgangspunt.

Benodigde ruimte - incidenteel

	2019	2020	2021	2022	
	x € MLN	x € MLN	x € MLN	x € MLN	
Autonome ontwikkelingen					
- Onontkoombaar	1,7	1,2	1,1	0,1	
Saldo	1,7	1,2	1,1	0,1	
	2019	2020	2021	2022	IN 4 JR
	x € MLN	x € MLN	x € MLN	x € MLN	x € MLN
Coalitieambities					
Energietransitie	2,5	2,0	3,0	-	7,5
Groen					
- Bomenfonds	1,0	1,0	1,0	-	3,0
- Ontwikk. Vathorst Noord / Hammetje	2,0	0,5	1,5	-	4,0
Investeringsfonds onderwijs & economie	-	0,5	1,5	1,0	3,0
Omgevingswet	0,5	0,5	1,0	-	2,0
Evenementen	0,4	-	0,4	-	0,8
Stadhuis-onderzoek nieuwbouw/renovatie	0,75	-	-	-	0,75
Benodigde ruimte	7,2	4,5	8,4	1,0	
	2019	2020	2021	2022	
	x € MLN	x € MLN	x € MLN	x € MLN	
Dekking					
Beschikbare ruimte	7,6	4,6	10,7	7,9	
Bij: Overheveling surplus structureel saldo	1,4	1,3	0,6	-	
Af: Autonome ontwikkelingen	-1,7	-1,2	-1,1	-0,1	
Resteert voor coalitieambities	7,3	4,7	10,2	7,8	
Coalitieambities	7,2	4,5	8,4	1,0	
Saldo incidenteel	0,1	0,2	1,8	6,8	

Specificatie sociaal domein

	2019	2020	2021	2022
	x € MLN	x € MLN	x € MLN	x € MLN
Werk en inkomen				
- Minimabeleid	-	-	0,8	0,8
- Actiefpremie	0,3	pm	pm	pm
Saldo	0,3	-	0,8	0,8
Zorg				
- Indexatie groei	5,0	5,0	5,0	5,0
- Consequenties rijksbeleid	2,0	2,0	2,0	2,0
- CPB raming autonome groei	-	1,0	2,0	3,0
Saldo	7,0	8,0	9,0	10,0
Af:				
- Inzet Reserve Sociaal Domein	-4,0	-1,5	-0,5	-
- Ombuiging via transformatie & innovatie	-	-0,5	-1,5	-2,0
- Resultaten extern onderzoek ombuiging	-	-3,0	-4,0	-5,0
Saldo	-4,0	-5,0	-6,0	-7,0
Saldo	3,0	3,0	3,0	3,0

Portefeuilleverdeling

Portefeuilleverdeling na constituerend beraad van het college van B&W van 20 juni 2018; op basis van art.1 reglement van orde van het college en conform art. 52 van de Gemeentewet.

Burgemeester Lucas Bolsius

Algemeen bestuur
Juridische zaken
Public affairs
Veiligheid
Dierenwelzijn
Archeologie

Wethouder Willem Jan Stegeman (D66)

Financiën en belastingen incl. deelnemingen en PPS
Grondzaken/vastgoed
Stadhuis, inclusief stadhuisplein
Stadshart, incl. Nieuwe Stad
Evenementen
De Hoef

Wijkwethouder Liendert en Rustenburg

Wethouder Fatma Koşer Kaya (D66)

Cultuur
Economie en smart city
Onderwijs en arbeidsmarkt
Onderwijs
Werklocaties
Citymarketing
Milieu en grondstoffenbeleid
Circulaire economie
Archief Eemland

*Wijkwethouder Randenbroek, Schuilenburg
en Stoutenburg-Noord*

Wethouder Hans Buijtelaar (VVD)

Mobiliteit en luchtkwaliteit
Sport
Stationsgebied, incl. Trapezium
Kop van Isselt
Vathorst
Gebiedsgericht werken

Wijkwethouder Vathorst en Hooglanderveen

Wethouder Kees Kraanen (VVD)

Stedelijk beheer
Klimaatadaptatie en groen
Gemeentelijke organisatie
Informatievoorziening
Dienstverlening
ICT

Vergunningen, Toezicht & Handhaving

*Wijkwethouder Schothorst, Zielhorst en
Nieuwland*

Wethouder Astrid Janssen (GroenLinks)

Duurzaamheid
Omgevingswet
Energietransitie
Ruimtelijke ordening
Wagenwerkplaats

*Wijkwethouder Vermeer-, Berg- en
Leusderkwartier, Bosgebied (Zuidwest) en
Soesterkwartier*

Wethouder Cees van Eijk (GroenLinks)

Werk en inkomen
Jeugd
Jeugdzorg
Diversiteit
Regionale samenwerking

*Wijkwethouder Stadshart, Kruiskamp
en Koppel*

Wethouder Menno Tigelaar (Christenunie)

Wonen
Sociale basisinfrastructuur
Wijkteams
Zorg en ondersteuning
Communicatie en Samenwerking

*Wijkwethouder Kattenbroek, Valleipoort,
Hoogland en Buitengebied-West*

WWW.AMERSFOORT.NL